
Wyciągi z najważniejszych uchwał Wydziału Wykonawczego Naczelnej Rady Adwokackiej

Palestra nr 2, 66-69

1956

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

II Wyciągi z najważniejszych uchwał Wydziału Wykonawczego Naczelnej Rady Adwokackiej

1. OPINIA O ADWOKACIE, WYDAWANA PRZEZ RADĘ

(Uchwała Wydziału Wykonawczego Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 26 kwietnia 1956 roku).

Po rozpoznaniu odwołania adwokata X od uchwały Rady Adwokackiej w Y z dnia 1 lutego 1956 r. Wydział Wykonawczy Naczelnej Rady Adwokackiej uchwałą:

uchylić zaskarżoną uchwałę i polecić Radzie Adwokackiej w Y, aby:

1) wydała adw. X żądane przez niego zaświadczenie o przebiegu pracy w zawodzie adwokata,

2) zawiadomiła Sąd Wojewódzki w Y do akt Nr K III K 154/55, że wycofuje opinie przesłaną temuż Sądowi przy piśmie z dnia 28 grudnia 1955 r. o postawie zawodowej i polityczno-społecznej adw. X z powodu nieprawidłowego wydania tej opinii przez Prezydium Rady Adwokackiej w Y.

Uzasadnienie

Adwokat X prosił Radę Adwokacką w Y w podaniu z dnia 28 stycznia 1956 r. o wydanie mu dla celów sądowych zaświadczenia o przebiegu jego pracy w zawodzie adwokata.

Rada Adwokacka odmówiła wydania żądanego zaświadczenia z tym uzasadnieniem, że Rada Adwokacka w Y już stwierdziła okoliczności dotyczące przebiegu pracy adw. X w opinii z dnia 16 grudnia 1955 r. znajdującej się w aktach sprawy Sądu Wojewódzkiego w Y.

Adw. X zaskarżył odmowną uchwałę Rady Adwokackiej w Y w trybie odwołania. Naczelna Rada Adwokacka rozważyła co następuje:

Odwołanie adw. X jest całkowicie uzasadnione. Sprzecznie z aktami twierdzi zaskarżona uchwała, że w aktach sprawy karnej znajduje się już opinia, w której Rada Adwokacka stwierdziła przebieg pracy zawodowej adw. X. W istocie w aktach sądowych znajduje się opinia nie Rady Adwokackiej, lecz trzech jej członków (Dziekana, Wicedziekana i Sekretarza) jako Prezydium Rady Adwokackiej. Wydanie tej opinii nastąpiło z naruszeniem art. 26 ustawy o ustroju adwokatury.

Ustawa o u. a. nie przewiduje prezydium rady adwokackiej jako organu do podejmowania uchwał. Uchwały podejmować może tylko Rada Adwokacka jako kolegialny organ adwokatury, podejmujący swoje uchwały wyłącznie kolegialnie z zachowaniem wymagań art. 26 u. o u. a. co do niezbędnego quorum i większości głosów.

Prezydium Rady Adwokackiej w Y nie poprzestało w swej opinii udzielonej Sądowi na stwierdzeniu faktów dotyczących przebiegu pracy zawodowej adw. X, lecz poddało swej ocenie całokształt działalności i postępowania adw. X, posuwając się w konkluzji tej oceny do stwierdzenia, że adw. X nie daje rękojmi wykonywania zawodu zgodnie z zadaniami adwokata w Polsce Ludowej.

Dokonanie tej oceny przez Prezydium Rady Adwokackiej nastąpiło z naruszeniem art. 79 ust. 1 pkt 7 ustawy o u. a. Według tego przepisu do stwierdzenia braku

rękojmi wykonywania zawodu zgodnie z zasadami adwokatury uprawniona jest tylko Rada Adwokacka i to jedynie wówczas, gdy podejmuje z tego powodu uchwałę o skreśleniu adwokata z listy.

Naruszenie ustawy w danym wypadku było tym bardziej rażące, że wydanie opinii nastąpiło jeszcze przed uprawomocnieniem się orzeczenia dyscyplinarnego o wydaleniu adw. X z adwokatury.

Nieprawidłowość opinii Prezydium Rady Adwokackiej może mieć wpływ na przebieg i wynik sprawy karnej toczącej się przeciw adw. X i dlatego powinna być naprawiona przez stosowne zawiadomienie Sądu o wycofaniu opinii Prezydium jako nieprawidłowo wydanej.

2. SKREŚLENIE Z LISTY W TRYBIE ART. 79 UST. 1 PKT 7 U. O U. A.

(Uchwała Wydziału Wykonawczego Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 25 czerwca 1956 roku).

W związku z pismem Ministerstwa Sprawiedliwości (Samodzielny Wydział Adwokatury) z dnia 13 czerwca 1956 r. L. dz. A. II 2042/56 w sprawie odwołania adw. X od uchwały Rady Adwokackiej w Y skreślającej go z listy adwokatów —

Wydział Wykonawczy Naczelnej Rady Adwokackiej uchwalili wypowiedzieć się za uchYLENIEM ZASKARŻONEJ uchwały Rady Adwokackiej z następujących motywów:

Wskutek zawiadomienia złożonego w dniu 6 lipca 1955 r. przez Kierownika Zespołu Adwokackiego rzecznik dyscyplinarny wszczął i przeprowadził przeciw adw. X dochodzenie z powodu zarzutów naruszenia obowiązków zawodowych i wykonywania zawodu w sposób sprzeczny z zasadami prawa. Wobec przeprowadzenia dochodzenia rzecznik dyscyplinarny powinien był w myśl § 18 i 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 sierpnia 1950 r. (Dz. U. Nr 35, poz. 320) albo umorzyć dochodzenie, albo sporządzić akt oskarżenia. Wbrew temu obowiązkowi prawem przepisanejmu rzecznik dyscyplinarny złożył Radzie Adwokackiej w dniu 13 lutego 1956 r. wniosek o skreślenie adw. X z listy adwokatów dla braku rękojmi wykonywania przez niego zawodu zgodnie z zadaniami adwokatury w Polsce Ludowej a Rada Adwokacka w dniu 9 marca 1956 r. wniosek ten uchwaliła, postanawiając skreślić adw. X z listy adwokatów na zasadzie art. 79 ust. 1 pkt 7 ustawy o u. a.

Uchwała ta jest sprzeczna z prawem, ponieważ w swojej istocie orzeka o wydaleniu adw. X z adwokatury z powodu przewinień dyscyplinarnych, chociaż w postępowaniu dyscyplinarnym będącym w toku nie zapadło orzeczenie dyscyplinarne. Wydalenie z adwokatury z powodu popełnienia przewinienia dyscyplinarnego dopuszczalne jest tylko jako kara dyscyplinarna (art. 96 ust. 1 pkt 4 ustawy o u. a.) a Rada Adwokacka władna jest z tego powodu skreślić adwokata tylko wskutek orzeczenia dyscyplinarnego o wydaleniu z adwokatury (art. 79 ust. 1 pkt 9 ustawy o u. a.). Ustawa nie pozostawia dowolności Rady Adwokackiej wyboru w stosowaniu skreślenia z pkt 7 czy pkt 9 art. 79 ust. 1. Skoro przeciw adw. X podniesione zostały zarzuty dopuszczenia się przewinień dyscyplinarnych, skoro z powodu tych zarzutów zostało wszczęte dochodzenie dyscyplinarne i postępowanie dyscyplinarne nie zostało zakończone, skreślenie adw. X z listy mogło nastąpić jedynie na podstawie orzeczenia dyscyplinarnego skazującego na karę wydalenia z adwokatury.

3. SPRAWA WYNAGRODZENIA ADWOKATÓW ZA WYKONYWANIE CZYNNOŚCI ZAWODOWYCH

(Uchwała Wydziału Wykonawczego Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 4 lipca 1956 roku).

Celem ustalenia jednolitych zasad stosowania przepisu czuwającego zespołom adwokackim na pobieranie od klientów tytułem zwrotu ogólnych kosztów własnych ryczałtu (rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 30 czerwca 1956 r. — Dz. U. Nr 25) — Wydział Wykonawczy Naczelnej Rady Adwokackiej na posiedzeniu w dniu 4 lipca 1956 r. uchwalił udzielić radom adwokackim następujących wskazań:

1) Ryczałt pobierany być może jedynie na podstawie uchwały Rady Adwokackiej i w ustalonej przez nią wysokości. Wysokość ryczałtu określa się w stosunku procentowym do kwoty ustalonego wynagrodzenia. Wysokość ryczałtu jest jednolita dla wszelkich wynagrodzeń otrzymywanych w danym zespole.

2) Pierwsze ustalenie wysokości ryczałtu powinno być dokonane na podstawie analizy kosztów własnych zespołów ujawnionych w sprawozdaniach finansowych za pierwsze półrocze bieżącego 1956 r. Wysokość ryczałtu określa się na czas nieoznaczony. Nie powinna ona ulec zmianie częściej, niż co kwartał.

Wysokość ryczałtu powinna w zasadzie być jednakowa dla wszystkich zespołów adwokackich w danej miejscowości.

?) Ustalenie wysokości ryczałtu powinno być dokonane z tym wyliczeniem, aby wpływy z tego tytułu pokrywały koszty własne zespołu (§ 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 sierpnia 1950 r. w sprawie zespołów adwokackich — Dz. U. Nr 35, poz. 318) tj. koszty rzeczowe (lokal, opał, światło, drobny inwentarz, materiały piśmienne itp.), koszty osobowe (wynagrodzenie kierownika zespołu, jego zastępcy, aplikantów adwokackich oraz personelu pomocniczego wraz ze składką na ubezpieczenia społeczne) oraz podatek obrotowy.

Nie mogą natomiast być pokrywane z wpływów osiąganych z ryczałtu: składki uiszczane przez adwokatów i aplikantów adwokackich na potrzeby izby adwokackiej, składki na fundusze wzajemnej pomocy i inne fundusze o charakterze socjalnym (urlopowe, chorobowe itp.), oraz podatek od wynagrodzeń.

4) Wpływy z ryczałtu należy księgować na osobnym koncie. W zasadzie na koncie tym — zwłaszcza w rocznym zamknięciu rachunkowym — nie powinno powstawać saldo dodatnie.

5) Wpływy z ryczałtu podlegają opodatkowaniu podatkiem obrotowym (4%).

6) Wpłaty z tytułu ryczałtu są niezależne od wpłat dokonywanych przez klientów na wydatki i koszty związane z prowadzeniem sprawy (§ 6 i 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 19 sierpnia 1953 r. w sprawie wynagrodzenia adwokatów za wykonywanie czynności zawodowych — Dz. U. Nr 40, poz. 176).

4. SPRAWA OGRANICZANIA UDZIAŁU ADWOKATÓW W POSIEDZENIACH POJEDNAWCZYCH W SPRAWACH ROZWODOWYCH

(Uchwała Wydziału Wykonawczego Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 28 kwietnia 1956 roku).

Jak sygnalizuje Rada Adwokacka w X, zaobserwowano w Wydziałach Cywilnych Sądów Wojewódzkich praktykę, polegającą na tym, że w sprawach rozwodowych na posiedzeniu pojednawczym sędzia wyznaczony wysłuchuje przede wszystkim wy-

jaśnień strony pod nieobecność drugiej strony, jak również pod nieobecność ich pełnomocników.

Praktyka taka zarówno z uwagi na istotę rzeczy, jak i na wywoływanie niewłaściwej sytuacji związanej z wyprasaniem z sali pełnomocników stron, — budzi poważne zastrzeżenia.

Nie może ulegać wątpliwości, że usuwanie strony lub jej pełnomocnika na czas przeprowadzania jakiegokolwiek czynności sądowej pozostaje w rażącej sprzeczności z podstawowymi zasadami socjalistycznego procesu cywilnego: zasadą bezpośredniości, usłowności, jawności i kontradyktoryjności procesu. Kodeks postępowania cywilnego nie zna przypadków wykluczających obecność strony przy jakiegokolwiek czynności procesowej, prócz jedynie chyba narady sędziów.

Strona ma prawo być obecna na każdym posiedzeniu sądowym (a nie tylko na rozprawie), bez względu na jego przedmiot. Gwarantuje jej to zarówno art. 159 k. p. c., nakazujący zawiadomienie strony o posiedzeniu, jak i art. 165 k. p. c., zezwalający stronom i ich pełnomocnikom na pozostanie na sali nawet w czasie rozprawy toczącej się przy drzwiach zamkniętych. Żadnych w tym zakresie wyjątków nie przewidują przepisy rozdziału o postępowaniu odrębnym w sprawach małżeńskich, ani w szczególności art. 424 k. p. c. dotyczący posiedzenia pojednawczego.

O ile zaś chodzi o stanowisko pełnomocnika procesowego — adwokata, usuwanie go z posiedzenia nawet na czas niektórych tylko czynności pozostaje w rażącej niezgodności z art. 78 k. p. c. oraz stanowi naruszenie art. 2 i 50 ustawy z dnia 27 czerwca 1950 r. o u. a. (Dz. U. Nr 30, poz. 275). Przypomnieć wypada, że wydalenie uczestnika sprawy nastąpić może jedynie w rażących przypadkach naruszenia powagi, spokoju lub czynności sądowych na podstawie art. 35 prawa o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 1950 r. Nr 39, poz. 360).

W tych warunkach omawiana praktyka sądowa, oparta podobno na jakichś wydanym w tym przedmiocie instrukcjach, niewątpliwie uchybia podstawowym zasadom ustrojowym i przepisom procesowym, a nawet stanowić może o nieważności postępowania.

Celem przywrócenia praworządnego postępowania w sprawach małżeńskich Naczelna Rada Adwokacka

u c h w a ł a :

zwrócić się do Obywatela Ministra Sprawiedliwości z wnioskiem, aby w trybie nadzoru (art. 47 prawa o ustroju sądów powszechnych) zechciał wyjaśnić Sądom Wojewódzkim, że wprowadzana praktyka wydalania stron i ich pełnomocników nawet na czas przesłuchiwania stron — jest niezgodna z prawem i niedopuszczalna oraz — aby zarządził uchylenie ewent. istniejących w tym przedmiocie niewłaściwych instrukcji.

III W s k a z ó w k i i w y j a ś n i e n i a

ZALEGŁE WYNAGRODZENIA ZA PROWADZENIE SPRAW O RENTY

W licznych przypadkach do zespołów zgłaszają się klienci z prośbą o zlecenie adwokatowi prowadzenia ich spraw przed sądami ubezpieczeń społecznych o renty i zaopatrzenia, przy czym, nie mogąc uiścić przewidzianego taksa honorarium wyra-